

§ 135

**Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Mari Holopaisen ym. talousarvioaloitteesta koskien eri-
tyistä tukea tarvitsevien 10–16-vuotiaiden nuorten tukia**

HEL 2019-003306 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Holopainen ym. esittävät talousarvioaloitteessa, että nuorten syrjäytymistä ehkäisevää nuorisotyötä kehitetään edelleen ja tukea tarvitsevien 10–16-vuotiaiden kanssa työskentelyyn varataan 500 000 euron lisärahoitus. Tämä mahdollistaisi 10 työntekijän työpanoksen, jolla pystytään kehittämään nuorisopalveluiden syrjäytymistä ehkäisevää työtä nuorisotyön, koulun, ja sosiaali- ja terveystalouden rajapinnoille sekä takaamaan toimiva alueellinen kattavuus. Erityinen painotus siinä, miten tuetaan ei suomea ensimmäisenä kielenään puhuvia nuoria.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää aloitteen tavoitteita tärkeinä ja kaupunkistrategian mukaisina. Talousarvioesityksessään vuodelle 2020 lautakunta esittää nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn 400 000 euron lisäystä nuorisopalvelukokonaisuuden määrärahoihin. Osa tästä määrärahasta suunnataan aloitteen mukaiseen tarkoitukseen.

Helsingin kaupungin strategisena tavoitteena on pitää jokainen nuori mukana ja ehkäistä syrjäytymistä. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää niiden ryhmien tunnistamista ja tavoittamista, joilla on riskejä syrjäytymiskehitykseen sekä sellaisten työmenetelmien kehittämistä, jossa apua ja tukea on saatavilla aikaisessa vaiheessa nuorille sopivalta ja myönteisellä tavalla.

Myös tuoreessa hallituksen ohjelmassa todetaan, ettei yhdenkään nuoren pidä syrjäytyä ja valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelmassa otetaan pääteemaksi nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. (Pääministeri Antti Rinteen hallituksen ohjelma 6.6.2019, Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta)

Murrosikäisten nuorten tukipalveluihin tarvitaan vahvistusta

Murrosikä on keskeinen kehitysvaihe ehkäisevän työlle, johon on tärkeää suunnata tukipalveluita. Osalla 10–16-vuotiaista nuorista on tunnistettavissa syrjäytymistä ehkäisevää oirehdintaa ja huolta herättäviä elämäntilanteita, mutta tarvetta lastensuojeluun tai vaativampaan hoitollisiin palveluihin ei ole. Nuorisotyöllä on hyvät mahdollisuudet ja tu-

loksellisia menetelmiä toimia näissä tilanteissa, esimerkiksi yksinäisyyden ja syrjään jättämisen tilanteissa.

Nuorisotyössä nähdään, että yksi keskeinen osa-alue syrjäytymistä ehkäisevässä työssä on sosiaalisten mahdollisuuksien ja kokemusten lisääminen sekä nuoren oman toimintakyvyn vahvistaminen. Nuorisotyön joustavuus ja toiminnallisuus ovat lapsille ja nuorille neutraali, helppo ja kiva tukemisen tapa, jossa pystytään huomioimaan myös sosiaalinen ympäristö ja erityiset tarpeet. Osalla nuorista tämä vaatii pitkäjänteistä yksilöllistä tukea ja monialaista tukea nuoren vapaa-aika huomioiden (kaverit, harrastukset).

Tuen tarpeessa olevat lapset/nuoret tarvitsevat joustavia välimaaston palveluita ja toimijuutta. Kullakin on omanlaisensa tarpeet, joihin on mahdollista vastata ja vaikuttaa yhden palvelun kautta löytämällä kullekin sopivaa tukea ja tuottamalla monen tyyppisiä luovia tukiprosesseja yhdessä muiden kanssa. Tämä on mahdollista, jos yhteistyön rakenteet ovat selvät ja mutkattomat. Nuorisotyön toiminnallisuus, harrastukset ja kaverit yhdistettynä tarvittavaan perheiden, koulun ja oppilashuollon ja mielenterveyden tukeen, mahdollistaa nuoren tilanteen katsomisen eri ammattikuntien viitekehyksistä ja auttaa tarjoamaan aikuisten turvaverkon ja tukea kunkin lapsen/nuoren tarpeen mukaan.

Syrjäytymistä ehkäisevän nuorisotyön uudistaminen

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelukokonaisuus olisi lisärahoitusta saadessaan valmis uudistamaan syrjäytymistä ehkäiseviä kohdennetun nuorisotyön palveluita ja rakenteita. Kuitenkin myös nykyisin resurssein tukea tarjotaan erityistä tukea tarvitseville 10–16-vuotiaille.

Jatkossa erityistä tukea tarvitsevien nuorten tuki halutaan järjestää niin, että se kattaa koko Helsingin huomioiden eri kaupunginosien tarpeet. Kouluterveyskyselyn tulosten (2017) mukaan eri alueilla painottuvat eri tyyppiset huolet.

Erityistä tukea tarvitsevien nuorten tukeminen vaatii etupäässä henkilöresursseja. Nuorisopalveluilla on hyödynnettävissä olevia tuloksellisia monialaisia työmalleja olemassa, kuten Luotsi-toiminta, joka on kuitenkin viime vuosina kärsinyt resurssien vähenemistä. Tähän ovat vaikuttaneet muun muassa organisaatiouudistukset niin kulttuurin ja vapaa-ajan palveluissa kuin sosiaali- ja terveystyöpalveluissa.

Alustavasti sosiaali- ja terveystoimialan perhe- ja sosiaalipalveluiden kanssa on ideoitu mahdollista uutta yhteistyönmuotoa 10–16-vuotiaiden lasten/nuorten tukemiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tärkeää olisi saada kumppaniksi myös oppilashuollon palvelut sekä nuor-

ten mielenterveyden edistämisen parissa toimivia tahoja. Kyseinen kehittämistoimenpide olisi hyvä sisällyttää yhdeksi kaupungin strategiahankkeen Mukana-ohjelman toimenpiteeksi.

Vaikutukset

Nuorisotyöllisellä syrjäytymistä ehkäisevällä työllä ja toiminnalla on positiivinen, rohkaiseva ja kannustava lähestymistapa, joka ei ole vain pahoinvointia poistavaa, vaan myös hyvinvointia lisäävä toimintaa. Työssä korostuu puhe mahdollisuuksista riskien sijaan ja se on osallistujille vapaaehtoista. Yksinäisyyden ehkäisemiseksi kohdennetulla nuorisotyöllä on kyky lisätä sosiaalisia mahdollisuuksia erityisen tuen tarpeessa olevien tarpeet ja rajoitteet huomioiden.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tiina Nurmi, suunnittelija, puhelin: 310 89121
tiina.nurmi(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite - Erityistä tukea tarvitsevien 10-16 -vuotiaiden nuorten tuki

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 28.8.2019 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Mari Holopaisen ja 8 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta, jossa esitetään että erityistä tukea tarvitsevien 10–16-vuotiaiden tukeen varataan 500 000 euroa. Aloitteen mukaan noin 10 työntekijän työpanoksella pystytään takaamaan toimiva alueellinen kattavuus. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

Talousarvioaloitteesta on pyydetty lausuntoa on myös kasvatusta ja koulutuslautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

20.08.2019

Asia/10

Lisätiedot

Tiina Nurmi, suunnittelija, puhelin: 310 89121
tiina.nurmi(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite - Erityistä tukea tarvitsevien 10-16 -vuotiaiden nuorten tuki

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano